

ОН

ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФСПІЛКИ
ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Шевченка, 7, м. Львів, 79005, тел. 235-70-82, факс 235-70-70
e-mail: profspilkaosvity@litech.net, web-сторінка: profspilkaosvity.org.ua
Р/рUA193253210000026003053768120, ЗАХІДНЕ ГРУ АТ КБ "ПРИВАТБАНК",
МФО 325321, код ЄДРПОУ 02607769

№ 120 від 04.05.2020

Міністерство освіти і науки України

Комітету Верховної Ради України
з питань освіти, науки та інновацій

Керівникам органів управління освітою

Керівникам закладів загальної середньої освіти

Головам районних, міських організацій
профспілки працівників освіти і науки України

Головам первинних профспілкових організацій
закладів загальної середньої освіти

На численні запити з місць щодо укладення контрактів з педагогічними працівниками, які отримують пенсію за віком, та керівниками закладів загальної середньої освіти, Львівська обласна організація профспілки працівників освіти і науки України повідомляє наступне.

Відповідно до ч.3 ст. 21 КЗпП України особливою формою трудового договору є контракт, в якому строк його дії, права, обов'язки і відповідальність сторін (в тому числі матеріальна), умови матеріального забезпечення та організації праці працівника, умови розірвання договору, у тому числі дострокового, можуть встановлюватися угодою сторін.
Сфера застосування контракту визначається законами України.

Система освіти в Україні визначена ст.10 Закону України "Про освіту", відповідно до якої невід'ємними складниками системи освіти є:
дошкільна освіта; повна загальна середня освіта; позашкільна освіта; спеціалізована освіта; професійна (професійно-технічна) освіта; фахова передвища освіта; вища освіта; освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта, кожна з яких регулюється відповідним спеціальним законом.

Згідно ч.1 ст. 2 Закону України "Про освіту" законодавство України про освіту ґрунтується на [Конституції України](#) та складається із цього Закону, **спеціальних законів**, інших актів законодавства у сфері освіти і науки та міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

Абзацом 2 частини 2 статті 25 Закону України "Про освіту" передбачено, що засновник закладу освіти або уповноважений ним орган (особа) укладає строковий трудовий договір (контракт) з керівником закладу освіти, обраним (призначеним) у порядку, встановленому законодавством та установчими документами закладу освіти.

Спеціальним законом для системи повної загальної середньої освіти є Закон України "Про повну загальну середню освіту".

Згідно з абзацом 3 частини 2 статті 22 Закону України “Про повну загальну середню освіту” педагогічні працівники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, які досягли пенсійного віку та яким виплачується пенсія за віком, працюють на основі **трудових договорів**, що укладаються строком від одного до трьох років.

Керівник закладу загальної середньої освіти має права та обов’язки педагогічного працівника, визначені Законом України "Про освіту", та несе відповідальність за виконання обов’язків, визначених законодавством, установчими документами закладу освіти і **строковим трудовим договором** у відповідності з ч.5 ст.38 “Про повну загальну середню освіту”.

Відповідно до ч.11. ст. 39 Закону України “Про повну загальну середню освіту”, протягом трьох робочих днів з дня оприлюднення рішення про переможця конкурсу, посадова особа засновника (голова відповідної ради чи керівник державного органу) або керівник уповноваженого ним органу (структурного підрозділу з питань освіти) призначає переможця конкурсу на посаду та укладає з ним **строковий трудовий договір**.

Підпунктом 1 пункту 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України “Про повну загальну середню освіту” передбачено, що набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з керівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України.

До 1 липня 2020 року засновники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, або уповноважені ними органи, зобов’язані припинити безстрокові трудові договори з керівниками таких закладів та одночасно укласти з ними (за їх згодою) **трудові договори строком на шість років** (з керівниками, які отримують пенсію за віком, - на один рік) без проведення конкурсу. У разі їх незгоди з продовженням трудових відносин на умовах строкового трудового договору - звільнити їх згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України.

Після завершення **строку трудового договору** такі особи мають право обиратися на посаду керівника того самого закладу освіти на ще один строк відповідно до статті 39 цього Закону.

Підпунктом 2 пункту 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України “Про повну загальну середню освіту” передбачено, що набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з педагогічними працівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, яким виплачується пенсія за віком, згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України.

До 1 липня 2020 року керівники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти зобов’язані припинити безстрокові трудові договори з педагогічними працівниками таких закладів освіти, яким виплачується пенсія за віком, з одночасним укладенням з ними **трудових договорів строком на один рік**. У разі незгоди з продовженням трудових відносин на умовах **строкового трудового договору** педагогічні працівники, яким виплачується пенсія за віком, звільняються згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України.

Після закінчення **строку трудового договору** з такими педагогічними працівниками можуть укладатися **строкові трудові договори** відповідно до абзацу третього частини другої статті 22 цього Закону.

Така форма трудового договору **як контракт** передбачена для керівників закладів вищої освіти (ст.15 Закону України “Про вищу освіту”, ч.3.ст.42 Закону України “Про вищу освіту”), керівників закладів фахової передвищої освіти (ч.2 ст. 34, ст. 42 Закону України “Про фахову передвищу освіту”), керівників професійної (професійно-технічної) освіти (ст.24 Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту”).

Отже, Законом України “Про повну загальну середню освіту” такої форми трудового договору як контракт не передбачено, а передбачено виключно **строковий трудовий договір**.

Міністерство освіти і науки України листом № 1/9-201 від 08 квітня 2020 року “Щодо нагальних питань впровадження Закону України “Про повну загальну середню освіту” звертає увагу, що “Закон передбачає не «звільнення» педагогічних працівників, яким виплачується пенсія за віком, а визначає **механізм їх переведення з безстрокових трудових договорів на строкові на один рік**, після закінчення строку дії яких можуть укладатися нові договори строком від 1 до 3 років відповідно до абзацу третього частини другої статті 22 Закону”.

Аналогічні рекомендації у цьому ж листі надані щодо укладення строкових трудових договорів з керівниками закладів загальної середньої освіти на виконання прикінцевих і перехідних положень Закону України “Про повну загальну середню освіту”.

Одночасно, при наданні роз'яснень щодо укладення строкових трудових договорів як з керівними, так із педагогічними працівниками, Міністерство освіти і науки України посилається на Положення про порядок укладання контрактів при прийнятті (найманні) на роботу працівників, затвердженим постановою Уряду від 19.03.1994 р. № 170 помилково вважаючи, що це є контракт.

Проте, пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 р. № 170 встановлено, що контрактна форма трудового договору застосовується до працівників при прийнятті (найманні) на роботу лише у випадках, прямо передбачених законами.

Крім цього, п 3. Положення про порядок укладання контрактів при прийнятті (найманні) на роботу працівників визначено, що прийняття (наймання) на роботу працівників шляхом укладання з ними контракту власником або уповноваженим ним органом (надалі - роботодавець) може здійснюватись у випадках, прямо передбачених законами.

Виходячи із вищенаведеного, педагогічні працівники, яким виплачується пенсія за віком до 1 липня, повинні бути переведені з безстрокового трудового договору на **строковий трудовий договір** (1 рік), а керівники закладів загальної середньої освіти - на **строковий трудовий договір** на відповідний строк (1 рік, 6 років), оскільки Законом України “Про повну загальну середню освіту” така форма трудового договору як контракт не передбачена.

Одночасно звертаємо Вашу увагу, що профспілковою стороною і надалі вживаються дії щодо визнання дискримінаційними та, відповідно, неконституційними положення абзацу третього частини другої статті 22 та підпунктів 1, 2 пункту 3 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-ІХ.

Голова Львівської обласної
організації профспілки працівників
освіти і науки України

 Марія Яцейко